

Ratip Berker

1910 - 1997

Üstün bilim insanlığının yanı sıra, örnek hocalığı ve "mekanik matematik" dalının ülkemizdeki gelişimine yaptığı olağanüstü katkıları dolayısıyla 1991 yılı TÜBİTAK Hizmet Ödülü'ne lâyık görülen Ord.Prof.Dr.Ratip Berker, 1909 yılında İstanbul'da doğdu.

İlk ve orta öğrenimini Kadıköy Saint-Joseph Lisesi'nde 1926 yılında tamamlamıştır. Lisans öğrenimini matematik dalında Fransa'da Nancy ve Lille Üniversite'lerinde tamamlayarak (1932), Nancy Elektromekanik ve Tatbikî Mihanik

Enstitüsü'nden mühendis olarak mezun olmuştur. 1933 Üniversite Reformu'ndan sonra riyâzî mihanik doçenti olarak İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'ne tayin edilmiştir. Bu görevi 1934 yılından itibaren İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)'nde sürdürmüştür. Doktorasını yapmak üzere 29 Şubat 1936' dan itibaren Fransa'nın Paris şehrinde Lille Üniversitesi'nde çalışmalarına başlamıştır. Doktora tezinin orijinal adı "Sur quelques cas d'integration des equations du mouvement d'un fluide visqueux incompressible" dir. Ratip Berker 1939 yılında doçent olmuş, 15 Ekim 1943 tarihli toplantıda Ali Yar, Kerim Erim, Marcel Fouche, ve Patrick Du Val'den meydana gelen komisyon Ratip Berker'in matematik profesörlüğüne tayininin teklif edilmesini kararlaştırmıştır. Maarif Vekilliği, Ratip Berker'e profesörlük unvanı verilmesini uygun görmüş ve kendisi 20 Kasım 1943 tarihli bir kararla Fen Fakültesi Matematik Enstitüsü profesörlüğüne tayin edilmiştir. 1946 yılında çıkarılan bir kanunla profesörlerin ikinci bir üniversitede çalışması yasaklanmıştır. Bunun üzerine hem İstanbul hem de İstanbul Teknik Üniversitesi'nde

çalışmakta olan Ratip Berker, İstanbul Teknik Üniversitesi'ndeki görevini tercih ederek İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'ndeki görevinden ayrılmıştır. 1954 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde « Ordinaryüs Profesör » unvanını alan Berker daha sonra sırasıyla, « Indianan University Bloomington, Indiana, ABD ; « Lille University », Fransa (1962-1967) ; Paris-IV University », Fransa,

(1967-1972) ve Boğaziçi Üniversitesi'nde (1972-1979) Profesörlük yapmış ; 1979 yılında emekli olmuştur. 1968 TÜBİTAK Bilim Ödülü'ne lâyık görülen Ord. Prof. Dr. Ratip Berker,

1991 TÜBİTAK HİZMET ÖDÜLÜ 2

Ord.Prof.Ratip BERKER

Üstün bilim insanlığının yanı sıra, örnek hocalığı ve "mekanik-matematik" dalının ülkemizdeki gelişimine yaptığı olağanüstü katkıları dolayısıyla 1991 yılı TÜBİTAK Hizmet Ödülü'ne lâyık görülen Ord.Prof.Dr. Ratip Berker, 1909 yılında İstanbul'da doğdu. Lisans öğrenimini matematik dalında Fransa'da Nancy ve Lille üniversitelerinde tamamlayarak (1932), İstanbul Üniversitesi Matematik Enstitüsü'nde doçent olarak göreve başlayan Berker, bu görevi 1934 yılından itibaren İTÜ'de sürdürmüştür. 1936 yılında Paris Lille University'de Matematik dalında doktorasını tamamlayan ve 1939 yılında İTÜ'de profesör ünvanı alan Berker, 1939-1942 yılları arasında İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu Müdürlüğünü yürütmüştür. 1943 yılında tekrar İstanbul Üniversitesi'ne dönen Berker, 1944-1948 yılında tekrar İstanbul Üniversitesi'ne dönen Berker, 1944-1948 yılları arasında Makina Fakültesi Dekanlığı yapmıştır.

1954 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde "Ordinaryüs Profesör" ünvanını alan Berker daha sonra sırasıyla, "Indiana University", Bloomington, Indiana, ABD; "Lille University", Blo-

omington, Indiana, ABD; "Lille University", Fransa (1962-1967); "Paris-VI University", Fransa, (1967-1972) ve Boğaziçi Üniversitesi'nde (1972-1979) profesörlük yapmış; 1979 yılında emekli olmuştur.

1968 TÜBİTAK Bilim Ödülü'ne lâyık görülen Ord.Prof.Dr. Ratip Berker, 1975 Hacettepe, 1980 İstanbul Teknik Üniversitesi fahri doktora onurları ve 1983 yılı "Officier de la Legion d'honneur" ödülü sahibidir.

1949-1951 ve 1952-1954 yılları "UNESCO Middle East Science Cooperation Office" Başkanlığını sürdüren Ord.Prof.Dr. Ratip Berker, aynı zamanda, "Bulletin of the Technical University of Istanbul", "Archive for Rational Mechanics and Analysis", "International Journal of Engineering Science" adlı bilimsel dergilerde yazı kurulu üyesi ve başkanlığı yapmıştır.

T.C. Kültür Bakanlığının 1991 yılı "Bilgi Çağı Ödülü"nü alan Ord. Prof. Dr. Ratip Berker'in uluslararası nitelikte 19 yayını vardır. Bu yayınlara 1990 yılı sonu itibarıyla Science Citation Index'te toplam 106 atıf yapılmıştır.

(Devam edecek.)

1975 yılında Hacettepe, 1980 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi fahri doktorlukları ve 1983 yılı « Officier de la Legion d'honneur » ödülü sahibidir. 1991 yılında da TC Kültür Bakanlığı « Bilgi Çağı Ödülü »'nü kazanmıştır.

1949-1951 ve 1952-1954 yılları « UNESCO Middle East Science Cooperation Office » Başkanlığını sürdüren Ord. Prof. Dr. Ratip Berker, aynı zamanda, " Bulletin of the technical University of İstanbul", " Archive for Rational Mechanics and Analysis", International Journal of Engineering Science" adlı bilimsel dergilerde yazı kurulu üyeliği ve başkanlığı yapılmıştır. Kasım 1997'de İstanbul'da vefat etmiştir.

KAYNAKLAR

1. Sevtap İshakoğlu- Kadıoğlu, "İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Tarihçesi (1900-1946)", *İstanbul Üniversitesi Yayınları* No: 4106, İstanbul 1998, s.201-
2. TÜBİTAK Bilim Teknik Dergisi, Mart 1992